

Григорчук Д.В, аспірант
Київський національний університет технології та дизайну

СВІТОВА ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ РИЗИКІВ

Туризм часто називають феноменом епохи глобалізації, бо саме наш час та умови які створив технічний прогрес є одними з найкращих для його щоденного розвитку і на сьогодні, туристична галузь є пріоритетною для більшості економік та нарощує свої темпи з кожним роком. Так протягом минулого року (2019 р.) надходження від міжнародного туризму до глобального валового продукту порівняно з попереднім (2018 р.) зросли на 1.5%, що в грошовому еквіваленті становило близько 1.5 млрд. дол. США надходжень (на 54 млн. дол. США більше, ніж у 2018 р.). Варто зазначити, що 2019 рік був яскравим позитивним продовженням зростання внеску міжнародного туризму протягом останніх 10 років починаючи з 2009 р. [1]. Тому розгляд глобальних ризиків для даної індустрії є питанням актуальним як для світу так і для України, оскільки мультиплікаційний характер впливу туризму вже давно є беззаперечним.

Світовий ринок послуг у тому числі і туристичних є складним взаємопов'язаним організмом, запорукою функціонування якого є взаємовідносини між країнами, а будь-які ризики які виникають перед даною синергією можуть приводити до катастрофічних наслідків. Іншими словами міжнародний туризм є, як і індикатором розвитку глобальної економіки, так і позитивним наслідком у разі глобального економічного приросту. Тому у разі постановки глобальних проблем перед світом та економікою вони миттєво постануть і перед питанням функціонування і якості світового туризму.

До основних глобалізаційних ризиків за даними звіту ООН за 2019 р. є макроекономічні ризики, посилення геополітичної та геоекономічної напруги, екологічні ризики, технологічні вразливості, біологічні патогенні психологічні

проблеми. Кожен з даних аспектів має негативний вплив якій в подальшому може відобразитись на розвитку туристичної галузі.

У 2019 р. загострились макроекономічні проблеми. Зросла волатильність на фінансових ринках, і світова економіка зіткнулась з великою кількістю перешкод, що заважають зростанню. На думку експертів, динаміка розвитку досягла піку: останні прогнози Міжнародного валютного фонду (МВФ) вказують на поступове уповільнення зростання протягом наступних років. Причиною цього послужили різні події в країнах з розвиненою економікою

Погіршення відносин між найбільшими світовими державами являє собою один з найбільш небезпечних глобальних ризиків. Після періоду глобалізації, коли світова політика і економіка зазнали сильних змін, перегляд відносин між тісно пов'язаними між собою країнами може призвести до серйозних наслідків. На цьому тлі з великою ймовірністю стане важче домогтись колективного прогресу у вирішенні інших глобальних питань, починаючи з захисту навколишнього середовища і закінчуючи етичними проблемами Четвертої промислової революції.

Екологічні ризики продовжують займати перше місце за результатами Глобального дослідження. В цьому році вони становили три з п'яти основних ризиків за ймовірністю і чотири за впливом. Екстремальні погодні умови викликають найбільші побоювання, але респонденти опитування також дуже стурбовані провалом екологічної політики: “провал заходів щодо пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації”, що нещодавно опустився в рейтингу, в цьому році знову піднявся на друге місце. Результати бездіяльності стають все більш очевидними. Прискорення темпів втрати біорізноманіття викликає особливе занепокоєння. З 1970 р. чисельність видів знизилась на 60%. Для людства втрата біорізноманіття призведе до проблем зі здоров'ям і соціально-економічним розвитком, що позначиться на добробуті, продуктивності й навіть регіональній безпеці.

Технології продовжують відігравати важливу роль у формуванні загальносвітової картини ризиків. Побоювання з приводу шахрайства з даними і кібератак знову проявилися в Доповіді, що також висвітило ряд інших технологічних вразливостей: близько двох третин респондентів вважають, що ризики, пов'язані з підробленими новинами і крадіжками особистих даних, у 2019 році збільшаться, тоді як три п'ятих опитаних сказали те саме про втрату конфіденційності в середовищі бізнесу і політики. У 2018 році відбулись ще більші масові витоки даних, були виявлені нові апаратні недоліки, й дослідження вказують на потенційну можливість використання штучного інтелекту для ще більш потужних кібератак. У минулому році також були отримані додаткові докази того, що кібератаки становлять небезпеку для критично важливої інфраструктури, що спонукає країни посилити перевірку транскордонних партнерських відносин з міркувань національної безпеки.

Важливість різних структурних змін не скасовує наявності чисто людської сторони глобальних ризиків. Для багатьох цей світ стає все більш тривожним, нещасним і самотнім. У всьому світі проблеми з психічним здоров'ям мають близько 700 мільйонів людей. Складні зміни — соціальні, технологічні, пов'язані з роботою — сильно впливають на життя кожного з нас. Стрес, пов'язаний з почуттям нестачі контролю над невизначеним майбутнім, є однією з головних проблем. Психологічне та емоційне благополуччя є одним із ризиків, який впливає на глобальну картину життя, зокрема на соціальну згуртованість і політику.

Зміни в нашому способі життя підвищують ризики природних епідемій, а технології роблять виробництво і поширення нових біологічних загроз, — як навмисно, так і випадково, — все більш звичною справою. Світ дуже погано підготовлений навіть до скромних біологічних загроз, що робить уразливим як життя окремих людей, так і соціальне благополуччя, економічну активність і національну безпеку. Такий приклад з яким на сьогодні зіштовхнувся світ являє собою непередбачуваний глобальний стан і для туристичної галузі, і для світу в

цілому, а в подальші кризові наслідки, які зачеплять усі сфери економічної діяльності глобальної економіки є безспірними.

Відповідно до даних прогнозу Всесвітньої Туристичної Організації створений у грудні 2019 р. передбачалось, що рівень розвитку глобальної туристичної індустрії буде лише збільшуватись, а надходження будуть також більші ніж попереднього року. І хоча міжнародний туризм був одною із галузей, яка додала кризові ситуації економіки лише з подальшим позитивним приростом, то ситуація, яка склалась у світі є прецедентною за останні 40 років для даної індустрії [2].

Станом на сьогодні фактичний сценарій ГРВІ, розмір і динаміка світового ринку подорожей, поточні подорожі перебої, географічне поширення COVID-19 та його потенційний економічний вплив в подальшому лише на туристичну галузь Всесвітня Організація Туризму оцінює збитки від 15 до 44 млн. дол. США. Та реальні наслідки сьогоднішньої пандемії та її вплив на туристичну сферу ми зможемо оцінити лише після експертного дослідження, але ті негативні економічні і психологічні настрої ми можемо уже відчути.

Очевидно, що протидія глобальним кризам не може вичерпуватися заходами національного антикризового регулювання, тому вивчаючи питання глобальних ризиків та гармонійний розвиток туристичної галузі в таких умовах, не може лише залежати від однієї країни, а лише в контексті міжнародного розвитку і співпраці.

Література

1. UNWTO World Tourism Barometer (English version). Режим доступу: <https://www.e-unwto.org/toc/wtobarometereng/current>

2. Impact assessment of the COVID-19 outbreak on international tourism. Режим доступу: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-03/UNWTO-Impact-Assessment-COVID19.pdf>

3. The Global Risks Report 2019. Режим доступу: <https://www.weforum.org/reports>